

FERDÍTÉSEK

Étvágyat a szegre?!

A mi biharországi kétnyelvű közösségeinkhez hasonlóknak, mondhatni, gyermekkorban megtanulja mindenki a közös étkezésekkor mondandó „Poftă bună!” vagy „Poftă mare!” jóétvágy-kívánási formát, habár az utóbbi, a nagy étvágy a mi nyelvünkben nem használatos.

A poftă tehát az evéshez kapcsolódó szó lesz az óvodás, kisiskolás gyerek tudatában, és csak később jönnek a nyelvi döbbenetek és értetlenségek, amikor jól érzékelhető udvarias gesztusok kíséretében azt hallja, hogy „Poftiți!” vagy „Pofteste!”. Ha pedig véletlenül utazás előtt hallja, hogy „Poftiți în mașină/vagoane!”, akkor lesz min töprengenie út közben, hogy ha enni hívták a járműbe az embereket, akkor miért nem hozzák már nekik a finomságokat?!

Az a szerencse, ha megszokja a szüleitől érdeklődni, ha valamit nem ért, illetve ha meg is kapja rá a világos, érthető választ. Akkor indul meg a másik nyelvet elvető gondolatsor a kis kobakokban, ha a szülő nem tudja a választ, de nem azt mondja: „Nem tudom, majd utánajárok és elmagyarázom”, hanem a szülői tekintély csorbíthatatlansága mián ráförmed a csemetéjére, ne kérdezzessen hülyeségeket, majd az iskolában megtanítyják a jelentést.

Közben még újabb félreérthetőségek is adódnak, amikor azt hallják, hogy „N-am poftă de nimic”, és valahogy kiderül, ez arra vonatkozik, hogy az illetőnek nincs kedve semmihez. Ekkor már lassan egyre inkább tudatosodik a gyermekben, hogy ez a szó románul több értelemben használatos, mint amilyen-

ben mi az étvágyat használjuk, de ha olyan közegbe kerül, amelyben a nagy többség az ország déli és keleti vidékeinek a magyarral semmiképpen sem kevert erdélyi tájszavait használja, olyasmit is hallhat, amin gyors segítség hiányában hosszú időn át eltöprenghet.

Ha teszem azt, egy bevásárlóközpontban egy vele egyidős gyerkőcnek ilyen-olyan játékhoz vagy édességhez támad kedve, a szülők viszont egyebet vásárolnának, és megunván az egyre kitartóbb követelést, félreérthetetlen hangon mondják ki az ítéletet: „Pune-ți pofta-n cui!” Ez a furfangos mondás sok gondot fog okozni: lehet – kissé hibásan – úgy értelmezi, add át a kérésed valakinek, igazából viszont azt jelenti: akaszd szegre a vágyadat. A mi nyelvünkön ez úgy hangzana: mondj le végleg róla. Ennek viszont „tökéletes” ferdítése „Abdică de această poftă!” volna, amit nehezen értenének meg, esetleg még a „renunță” állna a legközelebb a szegre akasztás szófordulathoz. A „pofta-n cui” ugyanis ezt jelenti: akaszd fel, vagyis tedd el szem elől, a nem használatos tárgyak közé, hogy ne gondold rá.

Ha nagyobb korában találkozik ezzel a valószínűleg nagyon plasztikus kifejezéssel, egy jóízű nevetéssel még túl is lép saját értetlenkedésén, de ha zsenge korban történik, akkor talán a helyes válasz megtanulása helyett azt fogadja meg, hogy ezt a nyelvet soha nem akarja majd megtanulni. Ezért olyan fontos családban és iskolában egyaránt a gyermeki érdeklődésre világos magyarázatot adni vagy megígérni a minél előbbi értelmes választ.

Molnár Judit

ben-fektében kihúzta a nadrágszóját, majd a kislányára gondolt. Belesajdult a szíve a fájdalomba. Összekuszálódta a gondolatai, hol a düh, hol az önsajnálát kerekedett felül. Enyhe szellő bújócskázott a fák között, megnyúló árnyakat vélt közeledni, torzan hosszú karjakkal nyúltak felé. Tenyerükkel intettek, hogy menjen oda hozzájuk. Megpróbált felállni, de próbálkozása nem járt sikerrel. Visszahuppant

a fa tövébe, arcát végigsúrolták a száraz ágak. Nedves melegséget érzett az arcán. Majd eltűntek az árnyak, eltűnt minden. Madárscicsérgésre ébredt, a lombok között ficánkolt a reggeli napfény. Elkezdődött egy új nap, és ő életben volt. Ahogyan a remény is még egy ideig.

(Folytatjuk)

D. Mészáros Elek